

Saimaan ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysala, Lappeenranta
Hoitotyön koulutusohjelma

Hilkka Smids

ENSIAPUTAITOPÄIVÄT VOISALMEN KOULUN ENSIMMÄISEN LUOKAN OPPILAILLE

Opinnäytetyö 2010

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO.....	5
2 LAPSEN KEHITYS.....	6
2.1 Fyysinen kasvu.....	6
2.2 Motorinen kehitys.....	7
2.3 Kognitiivinen kehitys.....	7
2.4 Sosiaalinen kehitys.....	8
3 OPETUS JA OPPIMINEN.....	8
3.1 Opettaminen.....	8
3.2 Oppiminen.....	9
4 ENSIAPUTAITOPÄIVÄT VOISALMEN KOULUSSA.....	10
4.1 Ensiaputaitopäivien toteutus.....	10
4.2 Ensiaputaitojen teoriapäivä 13.3.2008.....	11
4.3 Ensiaputaitojen harjoittelupäivä.....	14
5 POHDINTAA.....	16
LÄHTEET.....	18

TIIVISTELMÄ

Hilkka Smids

Ensiaputaitopäivät Voisalmen koulun ensimmäisen luokan oppilaille

Saimaan ammattikorkeakoulu, Lappeenranta

Hoitotyön koulutusohjelma

Opinnäytetyö 2010

Ohjaaja: Lehtori Birgitta Lehto

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli järjestää ensiaputaitopäivät Voisalmen koulun ensimmäisen luokan oppilaille. Tapahtuma järjestettiin kahtena peräkkäisenä päivänä. Ensimmäisenä päivänä 13.3.2008 oli teoria-osuus ja toisena päivänä 14.3.2008 oli käytännön harjoittelutehtäviä. Käsiteltävät aiheet olivat soittaminen hätänumeroon 112, kuinka toimia tulipalon sattuessa, palovamman ensiapu, haavan ensiapu, nyrjähdyksen ensiapu sekä tajuttoman potilaan laittaminen kylkiasentoon. Ensiaputaitopäivät järjestettiin yhteistyössä Voisalmen koulun, Saimaan ammattikorkeakoulun sekä Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen kanssa. Ensiaputaitopäivät järjestettiin kahden sairaanhoitajaopiskelijan yhteistyönä ja molemmat opiskelijat laativat erilliset opinnäytetyöraportit. Opinnäytetyöni teoreettinen osuus käsittelee 7 – 9-vuotiaan lapsen kehitystä, oppimista ja opettamista. Lisäksi käsittelen raportissani ensiaputaitopäivien suunnittelua, toteutusta sekä onnistumista.

Asiasanat: Ensiaputaidot, lapsen kehitys, lapsen oppiminen, lapsen opettaminen

ABSTRACT

Hilkka Smids

Teaching First Aid Skills to First Grade Pupils

Saimaa University of Applied Sciences, Lappeenranta

Degree Programme in Nursing

Bachelor's Thesis 2010

Instructor: Senior Lecture Birgitta Lehto

Meaning of this thesis was to organize first aid skills days to Voisalmi school's first grade pupils. First aid skills days lasted for two days. During the first day which was 13.3.2008 we taught theoretical skills. During the second day which was 14.3.2008 we taught practical skills. Topics were how to call to emergency number 112, how to act in case of a fire, first aid for minor burns, first aid for minor wounds and how to place an unconscious patient to lateral position. First aid skills days were organized by two nursing students in co-operation with Voisalmi school, Saimaa University of applied sciences and South-Carelia fire department. Both nursing students did their own final thesis reports. Theoretical part of this final thesis handles about 7 – 9-years old child's development, learning and teaching. This report also handles about planning, implementation and success of First aid skills days for Voisalmi school's first grade pupils.

Keywords: First aid skills, child's development, child's learning, teaching a child

1 JOHDANTO

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tarkoituksena oli järjestää kaksipäiväiset ensiaputaitopäivät Lappeenrannan Voisalmen koulun ensimmäisen luokan oppilaille. Opinnäytetyöni koostuu ensiaputaitopäivistä ja opinnäytetyöraportista. Ensiaputaitopäivien tavoitteena oli selvittää oppilaille yleisimmät tapaturmat sekä niiden ensiapu. Tavoitteena oli myös, että oppilaat oppivat toiminnassaan ehkäisemään tapaturmia ja toimimaan oikein tapaturman sattuessa.

Arvion mukaan joka kymmenes peruskouluikäinen loukkaantuu tapaturmaisesti kouluvuoden aikana ja heistä kahdeksan prosenttia joutuu sairaalahoitoon ainakin vuorokauden ajaksi (THL 2008). Lasten tapaturmat aiheuttavat noin 8000 sairaalahoitokertaa vuosittain (Koistinen, Ruuskanen & Surakka 2004, 364). Koulussa tapahtuneet vammat ovat yleensä ruhjeita, avohaavoja, nyrjähdyksiä tai venähdyksiä. Liikunta- sekä välitunnit ovat erityisen tapaturma-altista aikaa ja myös koulumatkojen turvallisuuteen tulisi tapaturmien ehkäisemiseksi kiinnittää huomiota (THL 2008).

Ensiaputaitopäivät pidettiin Voisalmen koulun ala-asteella 13.3 ja 14.3.2008. Ensiaputaitopäivät koostuivat teoriapäivästä sekä käytännön harjoittelupäivästä. Lisäksi teoriapäivänä Lappeenrannan pelastuslaitokselta tuli henkilökuntaa esittelemään kalustoa sekä pitämään tulipalon sammutusnäytöksen.

Halusin tehdä toiminnallisen opinnäytetyön, joka on ajankohtainen ja tarpeellinen. Voisalmen koulu oli esittänyt toiveen ensiaputaitopäivien järjestämisestä. Aihevalintaani ohjasi myös kiinnostus ensiapua sekä lasten kanssa työskentelyä kohtaan.

Ensiaputaitopäivät toteutettiin kahden sairaanhoitajaopiskelijan yhteistyönä, joista tehtiin kaksi erillistä opinnäytetyöraporttia. Omissa raporteissaan

opiskelijat perehtyvät eri teoria-aiheisiin. Tämän opinnäytetyön teoreettinen osuus käsittelee 7 - 9-vuotiaan lapsen kehitystä, oppimista sekä opettamista. Ensiaputaitopäivien onnistumista ajatellen pidin tärkeänä, että olen asiaan perehtynyt.

2 LAPSEN KEHITYS

Ensiaputaitojen opettamisessa on tarpeen huomioida lapsen fyysinen, motorinen, kognitiivinen sekä sosiaalinen kehitys. Teoriapäivän suunnittelun kannalta on tärkeää tietää lapsen kognitiivisesta kehittymisestä, jotta opetusmateriaali olisi heille ymmärrettävää. Käytännön harjoittelua varten on myös tärkeää tietää lapsen fyysisestä ja motorisesta kehitystasosta, jotta ensiapurasteilla voimme huomioida lapsen voimavarat. Halusimme välttää vaatimasta lapsilta sellaista, mihin he eivät vielä ole valmiita.

2.1 Fyysinen kasvu

Ihmisen fyysistä muutosta ja edistymistä kutsutaan kasvamiseksi. Käsitteenä kehitys korostaa ihmisen jatkuvaa ja usein tiedostamatonta muuttumista. Kehitystä tapahtuu koko eliniän ajan. Holistisen ihmiskäsityksen mukaan ihminen on fyysinen, psyykkinen ja sosiaalinen kokonaisuus (Karling, Ojanen, Sívén, Vihunen & Vilen 2008, 64). Suurimmaksi osaksi fyysinen kasvu on solujen lisääntymistä sekä niiden koon kasvamista. Fyysistä kasvua säätelee sekä perintötekijät että elinympäristö. Pituus ja paino ovat tavallisimmin käytettyjä fyysisen kasvun mittoja (Karling, ym. 2008, 120).

Kouluikäisen fyysinen kasvu on melko tasaista. Vuodessa painoa kertyy keskimäärin 2,5 kg ja pituutta noin viisi senttimetriä (Koistinen ym. 2004, 72). Kuitenkin 6 – 8 vuoden iässä pituuskasvussa tapahtuu tilapäinen nopea kasvupyrähdys. Tähän vaiheeseen voi liittyä levottomuutta sekä liikkumisen kömpelyyttä (MLL 2010).

2.2 Motorinen kehitys

Motorisella kehityksellä tarkoitetaan liikkeiden kehittymistä, joka jatkuu fyysisen kasvun tavoin hedelmöityksestä aikuisuuteen. Keskushermoston, luuston ja lihaksiston kehitys määrää eniten motorista kehitystä, joka ei kuitenkaan ole pelkästään biologista. Fyysinen kehitys antaa rajat motoriselle kehitykselle, mutta ympäristön virikkeet, persoonallisuus sekä motivaatio motoristen taitojen harjoitteluun vaikuttavat siihen, millaisia motorisia taitoja yksilö hallitsee (Karling, ym. 2008, 123).

Liikkumisen harjoitteluvaihe on vahvimmillaan kaksivuotiaasta seitsemänvuotiaaksi. Motoristen taitojen kehittymisessä läheisten ihmisten kannustus on erityisen tärkeää. Lapsen motivoimiseksi on tärkeää, että häntä kannustetaan yrittämään uudelleen (Karling, ym. 2008, 128 - 129). Motoriset taidot paranevat ja saavat varmuutta harjoittelun myötä. Kouluikäinen onkin jatkuvasti liikkeessä, ja vähitellen kömpelyys vähenee (Koistinen, ym. 2004, 72). Fyysinen rasitus saattaa tuottaa jopa mielihyvää kouluikäiselle lapselle, etenkin jos hän tuntee ylittäneensä itsensä (Jokela & Pruuki 2010, 33).

2.3 Kognitiivinen kehitys

Kognitiivisellä kehityksellä tarkoitetaan tiedon käsittelyä ja sen kehitystä. Se sisältää havaitsemisen, muistin, ajattelun, kielen ja oppimisen. Havaintojensa avulla lapsi tutustuu aktiivisesti maailmaansa. Lapsi oppii varhain tulkitsemaan erilaisia eleitä ja ilmeitä. Kielen oppiminen on tärkeä vuorovaikutuksen, ajatusten ja tunteiden viestintäväline. Kielen ymmärtäminen etenee puheen tuottamista nopeammin. Kouluikään mennessä lapsi osaa kertoa jo yksityiskohtaisia kertomuksia, mutta lapsen puhe on usein melko joustamatonta ja sanat saattavat saada vielä yksipuolisia merkityksiä. Seitsemänvuotiaana lapsi hallitsee puheessaan tavanomaiset rakenteet ja muodot. Lukutaito kasvattaa tiedon määrää nopeasti (Karling, ym. 2008, 134 - 137).

Psyykkisesti kouluunlähtijästä tulee vähitellen vastuuta ottava, joka ei ole enää niin ailahtelevainen ja itsepäinen kuin aikaisemmin. Ensimmäisellä luokalla lapsi erottaa jo vasemman ja oikean, tuntee kellonajan ja alkaa lukea ja laskea yksinkertaisia laskutoimituksia (Koistinen, ym. 2004, 73).

2.4 Sosiaalinen kehitys

Keskilapsuuteen kuuluu varhaislapsuutta vahvempi suuntautuminen ikätovereihin ja ystävyssuhteisiin. Muihin kuulumisen tunne vahvistaa lapsen perusturvallisuuden tunnetta. Ryhmän jäsenenä lapsi oppii työnjakoa, toimintatapoja ja sovittujen sääntöjen kunnioitusta. Onnistumisen ja epäonnistumisen tunteita lapsi voi oppia jakamaan ryhmässä. Sosiaalinen kehitys kytkeytyy kykyyn nähdä asioita toisen henkilön kannalta. Vuorovaikutuksessa muiden lasten kanssa lapsi oppii ymmärtämään ja hallitsemaan omia tunteitaan, sekä ymmärtämään toisten tunteita (Pulkinen 2002, 112 - 113).

3 OPETUS JA OPPIMINEN

Ensiaputaitopäiviä varten etsin eri lähteistä tietoa pedagogiikasta sekä peruskoulun didaktiikasta. Ensiaputaitopäivien onnistumisen kannalta ja etenkin lapsia opettaakseni oli mielestäni tärkeää, että tunnen ensiaputeorian lisäksi myös opettamisen ja oppimisen teoriaa. Opettajan tai kouluttajan ammattitaidon merkitys oppimisessa on keskeinen. Kouluttajan ammattitaidon tulee olla riittävä siitä aiheesta, jota hän opettaa tai ohjaa. Sen lisäksi kouluttajan tulee osata opettaa tai ohjata oppijaa sekä hänellä tulee olla riittävät pedagogiset valmiudet (Salakari 2007, 180).

3.1 Opettaminen

Opettaminen sisältää sekä opettamisen että opetuksen. Opettaminen on opettajan toimintaa, mutta se kattaa myös oppimisen. Opetus vaikuttaa

ihmiseen kokonaisuutena, ja se olisi oikeastaan nähtävä koulukasvatuksena. Siinä vaikutetaan persoonallisuuden kognitiivisiin (tiedot), affektiivisiin (tunne-elämä), ja psykomotorisiin (taidot) alueisiin.

Opetus on opettajan ja oppilaiden sosiaalista ja vuorovaikutuksellista toimintaa, jonka tarkoituksena on luoda oppilaalle oppimisen avulla edellytykset tavoitteiden saavuttamiseen. Vuorovaikutus opetuksessa ei aina ole suoraa eli kasvoista kasvoihin tapahtuvaa. Siihen kuuluu myös epäsuora vuorovaikutus, esimerkiksi tietokoneella tapahtuva opiskelu tai kirjan lukeminen (Uusikylä & Atjonen 2000, 15 – 17). Kasvatustieteellisen näkemyksen mukaan opetus tarkoittaa prosessia, joka koostuu toiminnasta, sen suunnittelusta ja arvioinnista (Brotherus, Hytönen, Krokfors 2002, 113). Opinnäytetyöprosessimme koostui näistä osa-alueista. Ensiaputaitopäivien suunnittelun ja toteutuksen lisäksi arvioimme lasten oppimista, ja meidän opettamistamme arvioi Saimaan ammattikorkeakoulun lehtori Arja Sara-aho.

3.2 Oppiminen

Oppiminen voidaan ymmärtää monin eri tavoin. Tämän vuoksi alaa koskeva teoria ja pedagogiset käytännöt ovat olleet kirjavina. Kuitenkin voidaan erottaa kaksi pääsuuntausta, empiirinen ja konstruktivistinen oppimiskäsitys. Empirismi on kokemusperäistä oppimista, eli tieto perustuu oppijan aistien tekemiin havaintoihin. Konstruktivistinen näkemyksen mukaan oppija nähdään yksilönä, joka valikoi ja tulkitsee tietoa, ja sen takia oppiminen on aina kontekstisidonnaista (Uusikylä & Atjonen 2000, 124 – 128). Eri oppimisnäkemysten käyttäminen on välttämätöntä tasapainoiseen persoonallisuuteen tähtäävässä kasvatuksessa (Brotherus ym. 2002, 64). Kehitys ja oppiminen eivät ole sama asia, mutta lapselle soveltuva opetus tuottaa sekä oppimista että kehittymistä (Brotherus ym. 2002, 72).

Taitojen oppiminen on kokemusperäistä. Kun oppija ei vielä osaa taitoa, tulee hänen tietää hyvin konkreettisesti, mihin pyritään. Mallin merkitys taitojen oppimisessa on suuri erityisesti oppimisen alkuvaiheessa. Oppimista edistää, mikäli oppimisympäristö muistuttaa mahdollisimman pitkälle aitoja olosuhteita

(Salakari 2007, 71 - 72). Ensiaputaitojen käytännön opetuksessa pyrimme lavastamaan tilanteet mahdollisimman hyvin käyttämällä aitoja hoitotarvikkeita sekä tekoverta. Ensiapurasteilla ohjanneet ensihoitajaopiskelijat olivat lisäksi pukeutuneet omaan virkapukuunsa. Rasteilla ensihoitajaopiskelijat näyttivät ensin, mitä lasten tulisi tehdä, näin he saivat mallin ja oppiminen helpottui.

4 ENSIAPUTAITOPÄIVÄT VOISALMEN KOULUSSA

Voisalmen koulu on oppilasmäärältään Lappeenrannan suurin koulu, jossa oppilaita on yhteensä noin 300. Rehtorina toimii Jyrki Auronen. Yleisopetuksen lisäksi koulussa toimii myös harjaantumisloukkia, joihin tulee oppilaita koko Lappeenrannan alueelta (Lappeenranta 2010). Voisalmen koulun ympäristössä on paljon maastoa ja vilkkaasti liikennöityjä teitä. Tällainen ympäristö luo monia turvallisuusriskejä lapsille.

4.1 Ensiaputaitopäivien toteutus

Aloitin opinnäytetyöprojektini syksyllä 2007. Voisalmen koulun rehtori hyväksyi ensiaputaitopäivien järjestämisen, minkä jälkeen teimme kirjallisen yhteistyösopimuksen. Olimme myös yhteydessä Etelä-Karjalan pelastuslaitokseen, ja he olivat kiinnostuneita tekemään yhteistyötä. Pelastuslaitokselta olivat tulossa pelastusauton lisäksi ambulanssi sekä palomies-sairaankuljettajia esittelemään kalustoa sekä pitämään pienen tulipalon sammutusnäytöksen.

Talvella 2008 aloimme tehdä ensiaputaitopäiväsuunnitelmaa, jonka tarkoituksena oli käytännön tasolla miettiä, millaisia ensiaputaitoja haluamme ensimmäisen luokan oppilaille opettaa. Olimme yhteydessä Voisalmen koulun ensimmäisen luokan opettajiin ja keskustelimme ensiaputaitopäivien tavoitteista sekä päiväjärjestyksestä. Mietimme yhdessä ensiaputaitopäivien opetettavia aiheita sen pohjalta, millaisia tapaturmia oppilaille eniten on sattunut ja minkälaisia tilanteita he saattaisivat kohdata. Pohdimme paljon myös päivien aikatauluttamista, jotta lapset jaksaisivat keskittyä asiaan. Keskustelimme

paljon myös opetustyylistä ja asioista, jotka lapsia saattaisivat tuntua pelottavilta.

Talven 2008 aikana keräsin tietoa seitsemän vuotiaan lapsen kehityksestä sekä opettamisesta ja ohjauksesta. Kertasin myös ensiapuohjeita. Ensiaputaitopäivien ajankohdaksi määritettiin 13.3. – 14.3.2008. Näin ollen meillä oli tarpeeksi aikaa käytännönjärjestelyihin sekä päivien suunnittelemiseen.

4.2 Ensiaputaitojen teoriapäivä 13.3.2008

Teoriapäivä oli torstaina 13.3.2008. Päivä alkoi ryhmän 1A opetuksella. Iltapäivällä oli ryhmän 1B vuoro seuraavan aikataulun mukaisesti.

Kello:	Ryhmä 1A
08:30 – 08:35	Vetäjien esittely, päiväohjelman kertominen
08:35 – 08:45	Soittaminen hätänumeroon 112
08:45 – 09:15	Tajuttoman potilaan laittaminen kylkiasentoon + DVD-esitys
09:15 – 09:30	Välitunti
09:30 – 09:35	Vierasesine hengitysteissä
09:35 – 09:40	Toimiminen tulipalon sattuessa
09:40 – 09:45	Haavan ensiapu
09:45 – 09:50	Palovamman ensiapu
09:50 – 10:00	Nyrjähdyksen ensiapu
10:00 – 10:45	Lounastauko

Kello:	Ryhmä 1B
10:45 – 10:50	Vetäjien esittely, päiväohjelman kertominen
10:50 – 11:00	Soittaminen hätänumeroon 112
11:00 – 11:30	Tajuttoman potilaan laittaminen kylkiasentoon + DVD-esitys
11:30 – 11:45	Välitunti
11:45 – 11:50	Vierasesine hengitysteissä

11:50 – 11:55	Toimiminen tulipalon sattuessa
11:55 – 12:00	Haavan ensiapu
12:00 – 12:05	Palovamman ensiapu
12:05 – 12:15	Nyrjähdyksen ensiapu

13:00 – 14:00 Paikalle saapui Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen henkilökuntaa esittelemään kalustoa sekä pitämään pienen tulipalon sammutusnäytöksen. Tämä tapahtuma oli kaikille koulun oppilaille avoin.

Teoriapäivän alussa tutustuimme hieman luokan oppilaisiin kertomalla ensin itsestämme ja kysymällä lasten nimet. Alustimme teoriaosuutta kyselemällä oppilailta heille mahdollisista tapahtuneista tapaturmista. Teoriaosuudessa mukana oli luokan opettajan lisäksi koulumme lehtori Arja Sara-aho. Esityksessä käytimme apuna PowerPoint-esitystä, johon oli lyhyin ja yksinkertaisin lausein tiivistetty opetettavat asiat.

Teoriapäivän ensimmäinen aihe oli soittaminen hätänumeroon 112. Kerroimme milloin numeroon tulisi soittaa ja mitä asioita olisi tärkeää kertoa. Opetimme kuinka hätä- ja vaaratilanteissa tulisi toimia. Painotimme opetuksessa sitä, että tärkeintä olisi kertoa, mitä ja missä on tapahtunut. Keskustelimme lasten kokemuksista ensiavusta, ja muutama oppilas olikin joskus soittanut hätänumeroon.

Päivän toisena aiheena oli matala verensokeri ja sen ensiapu. Keskustelimme hieman ja osalla lapsista olikin tuttava, joka sairastaa diabetesta. Opetuksessa näytimme oppilaille DVD-esityksen aiheesta, minkä jälkeen näytimme lapsille, miten tulee toimia, jos kohtaa tajuttoman ihmisen. Demonstroimme yhdessä toisen sairaanhoitajaopiskelijan kanssa, miten kylkiasentoon laittaminen tapahtuu. Seuraavaksi jaoimme lapset kolmeen ryhmään, joissa kukin lapsi pääsi pareittain harjoittelemaan tajuttoman potilaan laittamista kylkiasentoon. Näin lapset pääsivät myös itse tekemään jotain, ja he jaksoivat hyvin myös keskittyä aiheeseen.

Kolmantena teoria-aiheena oli vierasesine hengitysteissä. Kerroimme lapsille, millaiset asiat voivat aiheuttaa hengitysvaikeuksia. Esitimme oppilaille, että

toisella meistä ohjaajista oli mennyt jotakin nieluun, jolloin toinen ohjaaja kehotti yskimään ja kumartumaan eteenpäin, minkä jälkeen hän esitti lyövänsä viisi napakkaa iskua lapaluiden väliin.

Neljäntenä aiheena oli, miten toimia tulipalon sattuessa. Keskustelimme aluksi hieman tulipalon syttymisestä ja oppilaiden omista kokemuksista. Painotimme opetuksessa hätänumeroon soittamisen tärkeyttä sekä sitä, ettei piiloon saisi missään tapauksessa mennä.

Teoriaosuuden viidentenä aiheena käsittelimme palovammojen syntyä ja ensiapua. Kerroimme esimerkkitilanteita, joissa palovamman voi saada ja keskustelimme lasten omista kokemuksista. Painotimme lapsille, että olisi hyvä soittaa hätänumeroon 112, mikäli palovamma olisi omaa kämmentä suurempi.

Kuudentena aiheena oli haavan ensiapu. Näytimme oppilaille vaiheittain, miten tehdään painesidos. Lisäksi kerroimme, että potilas olisi hyvä laittaa makuuasentoon vahingoittunut raaja ylöspäin. Demonstroimme tilanteen ja keskustelimme tilanteista, joissa haavoja saattaa tulla. Muistutimme myös, että hätänumeroon tulisi soittaa jos haavasta vuotaa paljon verta.

Teoriapäivän viimeisenä aiheena kerroimme nyrjähdyksen ensiavusta. Keskustelimme nyrjähdyksen syistä ja näytimme miten tulisi menetellä nyrjähdyksen sattuessa. Kerroimme niin sanotusta nyrjähdyksen neljän K:n hoidosta, mikä tulee sanoista kylmä, koho, kompressio ja kevennys. Lapsille nyrjähdyksen ensiapu oli jonkin verran tuttu, ja moni tiesikin kertoa esimerkkinä, että kylmä ja kohoasento auttaa kipuun.

Päivän loppuksi Etelä-Karjalan pelastuslaitokselta saapui pelastusauto, ambulanssi sekä henkilökuntaa esittelemään kalustoa ja pitämään pienen tulipalon sammutusnäytöksen. Lapset olivat erittäin innoissaan ja kiinnostuneita näkemään, millaisia asioita pelastusautosta ja ambulanssista löytyy. He saivat istua ohjaamossa ja kokeilla pelastajien kypärää. Myös koulun muut oppilaat pääsivät osallistumaan tähän toimintaan.

4.3 Ensiaputaitojen harjoittelupäivä

Ensiaputaitojen harjoittelupäivä oli perjantaina 14.3.2008.

Kello:	Ryhmä 1B
08:30 – 08:40	Päiväohjelman esittely ja oppilaiden jako pienryhmiin
08:40 – 08:50	1. Rasti: Hätänumeroon soittaminen
08:50 – 09:00	2. Rasti: Palovamman ensiapu
09:00 – 09:15	3. Rasti Haavan ensiapu
09:15 – 09:30	Välitunti
09:30 – 09:45	4. Rasti: Nyrjähdyksen ensiapu
09:45 – 10:05	5. Rasti: Elvytys Anne-nukella
10:05 – 10:35	Lounastauko

Kello:	Ryhmä 1A
10:35 – 10:50	1. Rasti: Hätänumeroon soittaminen
10:50 – 11:00	2. Rasti: Palovamman ensiapu
11:00 – 11:15	3. Rasti: Haavan ensiapu
11:15 – 11:30	Välitunti
11:30 – 11:40	4. Rasti: Nyrjähdyksen ensiapu
11:40 – 12:00	5. Rasti: Aikuisen elvytys
12:15 – 12:30	Palautekeskustelu molempien ryhmien oppilaiden kanssa

Ensiaputaitopäivien jälkimmäisenä päivänä oli käytännön harjoittelun vuoro. Käytännön harjoittelurasteja oli viisi kappaletta, joista jokaisella oli Saimaan ammattikorkeakoulun ensihoidon koulutusohjelmasta opiskelijoita ohjaamassa oppilaita. Oppilaat jaettiin 4 – 5 hengen ryhmiin ja jokaisella ryhmällä oli aikuinen, joka ohjasi oppilaat rastilta rastille. Päivän aluksi kerroimme lapsille päivän aikataulusta ja keskustelimme hieman edellisestä päivänä käsitellyistä asioista.

Ensimmäisen rastin aiheena oli nyrjähdyksen ensiapu. Esimerkkitilanteessa ensihoitajaopiskelijat demonstroivat kaatumisen, mistä aiheutui nilkan nyrjähtäminen. Oppilaiden kanssa kerrattiin nyrjähdyksen neljän K:n hoito ja

oppilaat saivat harjoitella sidoksen laittamista. Lapset muistivat hyvin laittaa vahingoittuneen raajan kohoasentoon, ja moni keksi myös sen, että kylmä auttaa.

Toisella harjoitusrastilla oli aiheena haavan ensiapu. Ensihoitajaopiskelijat lavastivat tilanteen, jossa haava oli tullut sekä levittäneet kädelle hieman tekoverta. Lapset menivät hyvin tilanteeseen mukaan auttamaan loukkaantunutta makuuasentoon sekä sitomaan haavaa. Oppilaiden kanssa kerrattiin haavan ensihoitoteoriaa, minkä jälkeen he saivat vielä harjoitella painesidoksen laittamista omalle parille.

Kolmannen harjoitusrastin aiheena oli palovamma ja sen ensiapu sekä, miten toimia tulipalon tapahtuessa. Lapset muistivat erittäin hyvin, että palovamma tulisi laittaa heti kylmään. Kertasimme myös ohjeita, miten tulisi toimia tulipalon tapahtuessa. Lapset muistivat hyvin painottamamme asian, että ei saa mennä piiloon.

Neljännellä harjoitusrastilla aiheena oli soittaminen hätänumeroon 112. Ensihoitajaopiskelijat demonstroivat hätätilanteen, minkä jälkeen oppilaat pääsivät harjoittelemaan hätänumeroon soittamista ja kertomaan, mitä ja missä on tapahtunut. Alkuun lapsia hieman ujostutti esittää soittamista, mutta ohjaajan kannustuksesta he rohkaistuivat.

Viidennellä rastilla aiheena oli elvytys. Oppilaat pääsivät katsomaan, miten ensihoitajaopiskelijat antoivat painelupuhalluselvytystä Anne-nukelle. Lisäksi halukkaat pääsivät kokeilemaan elvyttämistä. Lapset olivat erittäin kiinnostuneita elvytyksestä, vaikka se olikin osittain ehkä hieman pelottavaa. Kukaan lapsista ei halunnut kokeilla elvytysnuken puhaltamista. Mielestäni kuitenkin oli hyvä, että järjestimme tämän elvytysharjoituksen, sillä lähes kaikki lapset halusivat kokeilla paineluelvytystä, ja se herätti lapsissa myös eniten kysymyksiä. Lapset kyselivät esimerkiksi, että miksi ihmistä pitää elvyttää ja että sattuuiko elvyttäminen.

5 POHDINTAA

Ensiaputaitopäivien järjestäminen oli opettavainen ja mielenkiintoinen projekti. Oppimista tapahtui koko opinnäytetyöprosessin ajan, sillä ensiaputaitopäivien suunnittelussa ja järjestämisessä täytyi ottaa monia asioita huomioon. Alkuun sopivan päivämäärän löytäminen oli vaikeaa, sillä meidän tuli sovittaa oma aikataulumme Voisalmen koulun ja Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen kanssa. Olikin suuri etu, että aloitimme ensiaputaitopäivien suunnittelun jo puoli vuotta ennen varsinaista ajankohtaa.

Keskustelu ensimmäisen luokan opettajien kanssa oli erittäin hyödyllinen. He kertoivat näkemyksistään ensiaputaitopäivistä ja asioista, joita pitivät tärkeimpinä. Heiltä saimme myös hyödyllistä tietoa siitä, millaisia asioita lapset jo ymmärtävät ja millaisia asioita ensiavusta he olivat jo koulunkäynnin aikana käsitelleet.

Ensiaputaitopäivien opetettavat aiheet sovittiin jo melko aikaisessa vaiheessa. Teoriatietoa ensiavusta löytyikin helposti, ja olimme melko paljon käsitelleet opetettavia asioita omissa opinnoissamme. Jouduimme kuitenkin miettimään, miten opetamme asiat lapsille niin, että he ymmärtäisivät tärkeimmät asiat eivätkä pelästyisi. Pohdimme paljon myös teoriapäivän aikatauluttamista, jotta opetustuokioista ei tulisi liian pitkiä. Valmistauduimme myös tiivistämään kerrottavat asiat, jotta lapset jaksaisivat paremmin keskittyä eikä tietoa tulisi liian paljon kerralla.

Päivien jälkeen mietin paljon myös sitä, mitä olisimme voineet tehdä toisin. Opetettavia asioita oli melko paljon ja jälkikäteen olen pohtinut, että ehkä olisi ollut parempi karsia opetettavia asioita ja keskittyä tiiviimmin vain muutaman ensiaputaidon opettamiseen. Näitä olisi voinut olla vaikka vain hätänumeroon soittaminen sekä tajuttoman ensiapu. Jos opetettavia asioita olisi ollut vähemmän, olisi ollut myös aikaa keskustella lasten omista aiemmista kokemuksista. Jouduimme pitämään melko tarkkaan huolen siitä, että pysymme aikataulussa. Tämä taas vähensi aikaa yhteiseltä keskustelulta.

Mielestäni olisi voinut olla myös hyvä, jos olisimme tutustuneet lapsiin jo ennen

ensiaputaitopäiviä ja samalla hieman alustaneet aihetta. Näin he olisivat jo tutustuneet meihin, eivätkä olisi kokeneet meitä niin vieraiksi. Samalla he olisivat ehtineet ”kypsytellä” ajatusta ensiaputaidoista. Olisi varmasti ollut myös hyvä järjestää noin viikon kuluttua ensiaputaitopäivistä uusi tapaaminen lasten kanssa, jossa olisimme voineet keskustella opituista asioista. Samalla lapset olisivat voineet vielä tuoda esiin omia ajatuksiaan päivistä sekä mahdollisesti kysyä epäselviksi jääneitä asioita.

Pidimme päivien loppuksi opettajien sekä ensihoitajaopiskelijoiden kanssa palautekeskustelun, jossa jokainen sai tuoda ilmi omia näkemyksiään ensiaputaitopäivien onnistumisesta. Ensimmäisen luokkien opettajat olivat päiviin todella tyytyväisiä, ja he toivoivat kovasti vastaavanlaisia päiviä myös opettajille sekä vanhemmille oppilaille. Heidän mielestään saimme lapset hyvin innostumaan aiheista ja pysyimme myös aikataulussa. Opettajat kertoivat päivien olleen erittäin mukavaa vaihtelua heillekin. Opettajat tunsivat myös itse oppineensa paljon uutta päivien aikana.

Ensihoitajaopiskelijoiden mielestä käytännön harjoitukset sujuivat myös hyvin. Heidän mielestään lapset lähtivät rohkeasti harjoittelemaan annettuja tehtäviä. Ensihoitajaopiskelijat tunsivat saaneensa myös itse hyödyllistä kokemusta lasten ohjaamisesta.

Ohjaavan opettajamme mielestä ensiaputaitopäivämme onnistuivat hyvin. Hänen kanssaan päätimme yhdessä lapsille opetettavista asioista, ja hän ehdotti ensihoitajaopiskelijoiden pyytämistä ensiaputaitorasteille ohjaamaan. Mielestäni ensiaputaitopäivät eivät olisi onnistuneet ilman ensihoitajaopiskelijoita läheskään yhtä hyvin. Ensihoitajaopiskelijat opastivat lapsia rasteilla ja kertoivat heille, mitä olisi tarkoituksena tehdä. Ohjaava opettajamme myös tarkasti esitettävän PowerPoint-materiaalin, ja sen lisäksi hän ehdotti meille DVD-esityksen näyttämistä teoriaopetuksen yhteydessä.

Lapsilta saamamme palaute oli hyvin positiivista. He olivat erittäin aktiivisia ja kiinnostuneita koko ensiaputaitopäivien ajan. Lapset toivoivat tämänkaltaisia tapahtumia olevan useammin.

LÄHTEET

Brotherus, A., Hytönen, J. & Krokfors, L. 2002. Esi- ja alkuopetuksen didaktiikka. Juva: WSOY.

Jokela, E. & Pruuki, H. 2010. Jo iso, vielä pieni – Kouluikäisen lapsen maailma. Helsinki: LK-kirjat / Lasten keskus Oy.

Karling, M., Ojanen, T., Sívén, T., Vihunen, R. & Vilén, M. 2008. Lapsen aika. Helsinki: WSOY.

Koistinen, P., Ruuskanen, S. & Surakka, T. 2004. Lasten ja nuorten hoitotyön käsikirja. Jyväskylä: Tammi.

Lappeenranta. Voisalmen koulu.

<http://www.lappeenranta.fi/?deptid=13765> (Luettu 4.4.2010)

Mannerheimin lastensuojeluliitto. Vanhempainnetti.

http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/kasvu_ja_kehitys/7_9-vuotias/fyysinen_kehitys/ (Luettu 4.4.2010)

Pulkkinen, L. 2002. Mukavaa yhdessä. Sosiaalinen alkupääoma ja lapsen sosiaalinen kehitys. Keuruu: PS-kustannus.

Salakari, H. 2007. Taitojen opetus. Saarijärvi: Saarijärven Offset.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2008. Tapaturmat.

http://www.ktl.fi/portal/suomi/yhteistyoprojektit/tapaturmat/tapaturmien_ehkaisy/koululaisten_tapaturmat/ (Luettu 4.4.2010)

[Uusikylä, K., Atjonen, P. 2000. Didaktiikan perusteet. Juva: WSOY.](#)

Hyvät Voisalmen koulun 1 a ja 1 b - luokkien vanhemmat

Olemme sairaanhoitajaopiskelijoita Etelä – Karjalan ammattikorkeakoulusta. Opiskelumme kuuluu opinnäytetyön tekeminen. Opinnäytetyössämme tulemme tarkastelemaan kuinka 7 – 8-vuotiaat osaavat toimia hätä – ja vaaratilanteissa. Aikomuksenamme on järjestää ensiaputaitopäivät Voisalmen koululla.

Ensiaputaitopäivien tarkoituksena on teoriaosuuden pitäminen, jossa kerromme mitä on ensiapu ja kuinka toimia vaara- ja hätätilanteissa. Annamme myös käytännön esimerkkejä ensiapurastien muodossa. Rasteilla lapset pääsevät harjoittelemaan ensiaputilanteita heille annettujen ohjeiden mukaan.

Ensiaputaitopäivillä tulemme käsittelemään seuraavia aiheita: Soittaminen hätänumeroon 112, kuinka toimia tulipalon sattuessa, palovamman ensiapu, haavan ensiapu, nyrjähdyksen ensiapu sekä hengitysvaikeuksien ensiapu. Ensiaputaitopäivät tulemme pitämään kahtena erillisenä päivänä. Teoriaosuuden pidämme 13.3.2008 ja käytännönsuuden 14.3.2008.

Ensiaputaitopäivien tavoitteena on, että lapset oppisivat toimimaan oikein vaara- ja hätätilanteissa. Tavoitteena on myös opettaa ensiavun perustaitoja. Ensiaputaitopäivissä ovat osallisena Etelä - Karjalan ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden, Voisalmen koulu sekä Lappeenrannan pelastuslaitos, joka saapuu esittelemään kalustoa ja kertomaan pelastustoiminnasta. Pelastustyöntekijät havainnollistavat lapsille kuinka alkusammutus suoritetaan.

Ensiaputaitopäivään osallistuminen on vapaaehtoista ja se tullaan pitämään koulupäivän yhteydessä. Teille ei aiheudu rahallisia kustannuksia. Ensiaputaitopäivien toteuttamiseen olemme saaneet luvan koulun rehtorilta. Pyydämme suostumustanne, että saisimme valokuvata lastanne käytännönsuuteen kuuluvilla rasteilla. Valokuvat liitämme opinnäytetyöhömmme. **Materiaalia tulemme käsittelemään luottamuksellisesti sekä nimettömästi.** Opinnäytetyön valmistuttua hävitämme aineiston. Ohessa on suostumuslomake, joka palautetaan **3.3.2008 mennessä** oppilaiden omalle luokanvalvojalle. Lisätietoja saa tarvittaessa allekirjoittaneilta. Opinnäytetyön ohjaajana toimii ensihoidon opettaja Lehtori Arja Sara-aho Etelä – Karjalan ammattikorkeakoululta puh: XXXXXXXXX

Yhteistyöterveisin, kiittäen

SH - opiskelija Jari Holm
Puh: xxxxxxxxxxxx

SH – opiskelija Hilikka Smids
Puh: xxxxxxxxxxxx

SUOSTUMUS

Olemme saaneet riittävästi tietoa opiskelijoiden ensiaputaitopäivistä ymmärtäneet saamamme tiedon. Annamme luvan, että lastamme saa valokuvata opinnäytetyötä varten.

leikkaa irti

Etelä – Karjalan ammattikorkeakoulun ensimmäisen luokan oppilaille, sekä

Paikka

Aika

Koululaisen allekirjoitus ja
nimen selvennys

Huoltajan allekirjoitus ja
nimen selvennys